

AVIZUL

Comisiei mixte a Academiei de Științe a Moldovei și Agenției Naționale pentru Cercetare și Dezvoltare

Cu privire la audierea publică a rapoartelor finale privind implementarea proiectelor de inovare și transfer tehnologic finalizate în 2023, create prin Hotărârea Prezidiului nr. 14 din 29.01.2024, asupra raportului final de inovare și transfer tehnologic 23.80015.5107.267T „Soluții inovative în elaborarea și producerea nutrețurilor combinate complete și impactul acestora asupra metabolismului animalelor de laborator folosind resurse de hrană alternativă”, director de proiect: dr. Caisîn Larisa, Universitatea Tehnică a Moldovei.

Comisia de audiere a rapoartelor finale privind implementarea proiectelor de inovare și transfer a fost formată în temeiul art. 61 lit. h) din Codul cu privire la știință și inovare al Republicii Moldova nr.259 din 15.07.2004 (republicat), subpunctul 20 al punctului 7 din Statutul Academiei de Științe a Moldovei, aprobat prin Hotărârea Adunării Generale nr. I/2 din 24 ianuarie 2019, și al punctului 13 al Instrucțiunii privind raportarea finală a implementării proiectelor din domeniile cercetării și inovării, aprobate de ANCD prin Ordinul nr. 105 din 7 decembrie 2020, și în baza Fișei de evaluare, elaborate și aprobate de ANCD. Ca urmare a audierilor publice privind implementarea proiectelor de inovare și transfer tehnologic, desfășurate în data de 12 februarie 2024 în format online (disponibil la link-ul <https://www.youtube.com/watch?v=dyTiJH-oppE>, experții și-au expus opiniile.

Avizul Comisiei este perfectat în baza avizelor experților în domeniul tehnologic, științific și economic.

1. Atingerea scopului, obiectivelor și rezultatelor declarate în propunerea de proiect în corelare cu cele obținute după implementarea proiectului.

Scopul, obiectivele și rezultatele declarate în propunerea de proiect corelează cu cele obținute pe parcursul implementării proiectului, confirmând realizarea în totalitate a proiectului.

2. Funcționalitatea tehnologiei/serviciului/produsului obținut în cadrul proiectului

Produsele furajere netradițional utilizate pe parcursul realizării proiectului, precum făina de insecte și concentratul proteic din pene, care au fost incluse în structura rețetelor nutrețurilor combinate destinate alimentației animalelor de laborator, și-au demonstrat eficacitatea, prin sporirea performanțelor de creștere a șoarecilor de laborator din loturile experimentale (creșterea greutateii corporale concomitent cu micșorarea consumului specific). Inofensivitatea acestor resurse furajere a fost stabilită prin analizelor de laborator efectuate pe parcursul investigațiilor.

3. Infrastructura disponibilă pentru continuarea proiectului și funcționalitatea acesteia

Rețetele de nutreț combinat elaborate, care au prevăzut includerea în structura acestora a făinei de insecte și a concentratului proteic din pene, destinat alimentației animalelor de laborator, în complex cu utilajul specific de fabricare a nutrețurilor combinate din cadrul SA „Uzina Biochimică din Bălți” creează premise convingătoare de funcționalitatea și continuarea activităților prevăzute în proiect.

4. Diseminarea rezultatelor obținute (acțiuni de diseminare întreprinse)

Rezultatele obținute pe parcursul realizării proiectului au fost prezentate în cadrul unei conferințe științifico-practică cu participare internațională. Pe baza rezultatelor obținute a fost publicat un articol științific. La finalul realizării proiectului au fost elaborate recomandări privind utilizarea resurselor furajere netradiționale în alimentația animalelor de fermă (la moment în ediție) și pregătită o cerere pentru obținerea brevetului de invenție.

5. Colaborarea între organizația executor și organizația partener/alte organizații (specificul și continuarea colaborării)

Colaborarea dintre savanții UTM și specialiștii SA „Uzina Biochimică din orașul Bălți” va fi îndreptată spre:

a) elaborarea, testarea și producerea pe cale industrială a nutrețurilor combinate cu valoare biologică completă destinate animalelor de laborator.

b) formarea de parteneriate între compania pentru partajarea și utilizarea eficientă a resurselor și a produselor reciclate.

Echipa de cercetători a avut o colaborare productivă cu: specialiștii întreprinderii de procesare a deșeurilor avicole, grupul de cercetători de la Institutul de chimie al USM. Colaborarea dintre executor și SA „Fabrica biochimică din Bălți” va prevedea utilizarea celor mai bune practici în producerea și testarea furajelor utilizate în hrana animalelor. În condiții de reziliență climatică, când resursele furajere tradiționale devin deficitare, devine oportună studierea și utilizarea în practica producerii furajelor a resurselor netradiționale, care vor avea un aport consistent nu numai în alimentația animalelor de laborator, dar vor putea asigura baza furajeră și a altor categorii de animale.

6. Efectul socio-economic al proiectului real și potențial

Executorul estimează un venit de 45 200 lei la producerea a 4 tone de nutreț combinat pe baza rețetelor elaborate. Este un rezultat care merită a fi luat în calcul de către beneficiarii acestui produs.

Concluzii. În rezultatul evaluării raportului final privind implementarea proiectului de transfer tehnologic, se poate de menționat, că scopul și obiectivele proiectului au fost atinse. Rezultatele obținute prezintă interes pentru beneficiarii care utilizează nutrețului combinat nominalizat în hrana animalelor de laborator, dar și pentru crescătorii altor specii de animale, inclusiv cele agricole, datorită faptului, că resursele furajere netradiționale menționate anterior pot spori cantitativ și calitativ producțiile animaliere. Nivelul de colaborare dintre executor și entitatea de producere, precum și diseminarea rezultatelor obținute permit implementarea acestora în condiții de producere și stabilesc premise de colaborare durabilă între părțile interesate. Este de menționat importanța și aportul realizării acestui proiect în pregătirea specialiștilor în domeniu.

Proiectul este apreciat cu calificativul: Foarte bine.

Președintele Comisiei

dr. hab. Liliana Condraticova

Secretarul Comisiei

dr. Fiodor Braniște